

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

2025

ΛΕΥΚΩΣΙΑ - ΚΥΠΡΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σύνοψη	4
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
2. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΚΤΚ	6
3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	9
3.1. Πράξεις παροχής ρευστότητας	10
3.2. Απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος	12
3.3. Αυτόνομοι παράγοντες	13
4. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΛΑΧΙΣΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΛΕΟΝΑΖΟΥΣΑ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ	16
5. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΙΤΛΟΙ	19
6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΑΝΤΙΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ	21
6.1. Εξελίξεις στον Τραπεζικό Τομέα	22
7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	24

Όλα τα δεδομένα υπόκεινται σε περιοδικές αναθεωρήσεις σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΚΤ.

Ημερομηνία καταληκτικής αναφοράς: 31 Δεκεμβρίου 2025.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

1. Πρόγραμμα αγοράς τίτλων (ΠΑΤ)
2. Αυτόνομοι παράγοντες (ΑΠ)
3. Λογαριασμός τρεχουσών συναλλαγών (ΛΤΣ)
4. Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (ΔΑΚ)
5. Επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων (ΕΔΑΚ)
6. Πλεονάζουσα ρευστότητα (ΠΡ)
7. Πράξεις μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (ΠΜΑ)
8. Κύριες πράξεις αναχρηματοδότησης (ΚΠΑ)
9. Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (ΔΟΧ)
10. Επιλέξιμοι αντισυμβαλλόμενοι νομισματικής πολιτικής (ΕΑΝΠ)
11. Δραστηριότητες νομισματικής πολιτικής (ΔΝΠ)
12. Απαιτήσεις ελαχίστων αποθεματικών (ΑΕΑ)
13. Εθνική κεντρική τράπεζα (NCB)
14. Πρόγραμμα έκτακτης αγοράς τίτλων λόγω πανδημίας (ΠΕΑΤΛΠ)
15. Στοχευμένες πράξεις μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (ΣΠΜΑ)
16. Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ)
17. Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ)

Σύνοψη

Ο ισολογισμός της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ) παρέμεινε ουσιαστικά αμετάβλητος το 2025, με το συνολικό ενεργητικό να καταγράφει οριακή αύξηση από €28.6 δισ. στο τέλος του 2024 σε €28.7 δισ. στο τέλος του 2025. Η διάρθρωση του ενεργητικού συνέχισε να χαρακτηρίζεται κυρίως από απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος στον λογαριασμό TARGET, καθώς και από τα χαρτοφυλάκια νομισματικής πολιτικής. Όσον αφορά το παθητικό, οι καταθέσεις/ρευστότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων υποχώρησαν από €19.2 δισ. σε €18.6 δισ. κατά την ίδια περίοδο.

Σε διαρθρωτικό επίπεδο, οι εξελίξεις στη ρευστότητα καθορίστηκαν κυρίως από τις μεταβολές στις απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος, αλλαγές στους αυτόνομους παράγοντες καθώς και από τη μείωση (κατά €0.77 δισ.) της αξίας των χαρτοφυλακίων νομισματικής πολιτικής. Παρά τη μείωση αυτή, η συνολική ρευστότητα στο τραπεζικό σύστημα παρέμεινε άφθονη καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Κατά το 2025, το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) της ΕΚΤ προχώρησε σε σειρά μειώσεων του επιτοκίου της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων, μειώνοντάς το από 3.00% στο τέλος του 2024 σε 2.00% τον Ιούνιο του 2025. Οι προσαρμογές αυτές υλοποιήθηκαν μέσω τεσσάρων διαδοχικών μειώσεων (τον Φεβρουάριο, Μάρτιο, Απρίλιο και Ιούνιο του 2025), σε συνάρτηση με την εκτίμηση του ΔΣ της ΕΚΤ ότι απαιτείτο μία πιο επεκτατική νομισματική πολιτική, καθώς οι πληθωριστικές πιέσεις αποκλιμακώνονταν και οι συνθήκες χρηματοδότησης ομαλοποιούνταν.

Λόγω των διαδοχικών μειώσεων του επιτοκίου της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων, η τοποθέτηση πλεονάζουσας ρευστότητας (€17.4 δισ. στο τέλος του 2025) στη διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων της ΚΤΚ κατέστη λιγότερο ελκυστική για τα πιστωτικά ιδρύματα. Ως εκ τούτου, αυτά τείνουν πλέον να αναζητούν εναλλακτικούς τρόπους επενδύσεων, όπως είναι η κατοχή ομολόγων και ο δανεισμός.

Εντός του τραπεζικού τομέα της Κύπρου, οι σημαντικότερες κατηγορίες στοιχείων ενεργητικού για το 2025 ήταν τα δάνεια, οι χρεωστικοί τίτλοι, οι καταθέσεις και λοιπές ισοδύναμες κατηγορίες ταμειακών διαθεσίμων. Τα δάνεια αυξήθηκαν από €27.6 δισ. στο τέλος του 2024 σε €31.7 δισ. στο τέλος του 2025, ενώ οι καταθέσεις και λοιπές ισοδύναμες κατηγορίες ταμειακών διαθεσίμων μειώθηκαν από €20.4 δισ. σε €19.8 δισ. Οι συνολικές υποχρεώσεις του τραπεζικού τομέα αυξήθηκαν από €59.4 δισ. σε €63.1 δισ. το 2025, εξέλιξη που αποδίδεται κυρίως στην άνοδο των καταθέσεων από νοικοκυριά και μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις.

Οι απαιτήσεις ελαχίστων αποθεματικών, των επιλέξιμων αντισυμβαλλόμενων πιστωτικών ιδρυμάτων για τις πράξεις νομισματικής πολιτικής στην Κύπρο, αυξήθηκαν από €527 εκατ. στο τέλος της τελευταίας περιόδου τήρησης του 2024 σε €553 εκατ. στο τέλος της αντίστοιχης περιόδου του 2025. Το σύνολο δε των εξασφαλίσεων που προσκομίστηκαν στην ΚΤΚ κατά το 2025 αποτελούνταν κυρίως από πρόσθετες δανειακές απαιτήσεις, καλυμμένα ομόλογα, καθώς και κρατικά ομόλογα.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει αναλυτικά τις εξελίξεις που σημειώθηκαν στην εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής στην Κύπρο κατά το 2025. Το εν λόγω έτος χαρακτηρίστηκε από περαιτέρω συρρίκνωση της Πλεονάζουσας Ρευστότητας (ΠΡ), γεγονός που αντανακλά τη συνεχιζόμενη διαδικασία ομαλοποίησης της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, καθώς και τη συνεχή μείωση των χαρτοφυλακίων νομισματικής πολιτικής της ΚΤΚ.

Παρά τη μείωση αυτή, η συνολική ρευστότητα στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα παρέμεινε άφθονη καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Ως εκ τούτου, οι Κύπριοι αντισυμβαλλόμενοι νομισματικής πολιτικής δεν συμμετείχαν στις πράξεις αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος κατά το 2025.

Η έκθεση αποτελείται από τις ακόλουθες ενότητες: Στην Ενότητα 2 εξετάζεται η εξέλιξη του ισολογισμού της ΚΤΚ, με αναλυτική παρουσίαση της επίδρασης των επιμέρους μέσων νομισματικής πολιτικής που διαμόρφωσαν τη σύνθεσή του. Στην Ενότητα 3 γίνεται ανάλυση της ρευστότητας, με εντοπισμό των βασικών παραγόντων που καθόρισαν τις συνθήκες ρευστότητας στην Κύπρο κατά την υπό εξέταση περίοδο. Η Ενότητα 4 περιγράφει τις εξελίξεις που αφορούν τις Απαιτήσεις Ελαχίστων Αποθεματικών (ΑΕΑ), καθώς και τις τάσεις στην ΠΡ. Η Ενότητα 5 συνοψίζει τις κυριότερες μεταβολές που σημειώθηκαν στην προσκόμιση εξασφαλίσεων από τα αντισυμβαλλόμενα μέρη νομισματικής πολιτικής στην Κύπρο, ενώ η Ενότητα 6 εξετάζει τις μεταβολές στον ενοποιημένο ισολογισμό του τραπεζικού τομέα και αξιολογεί τον τρόπο με τον οποίο οι εξελίξεις αυτές επηρεάστηκαν από τις δραστηριότητες νομισματικής πολιτικής (ΔΝΠ).

2. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΚΤΚ

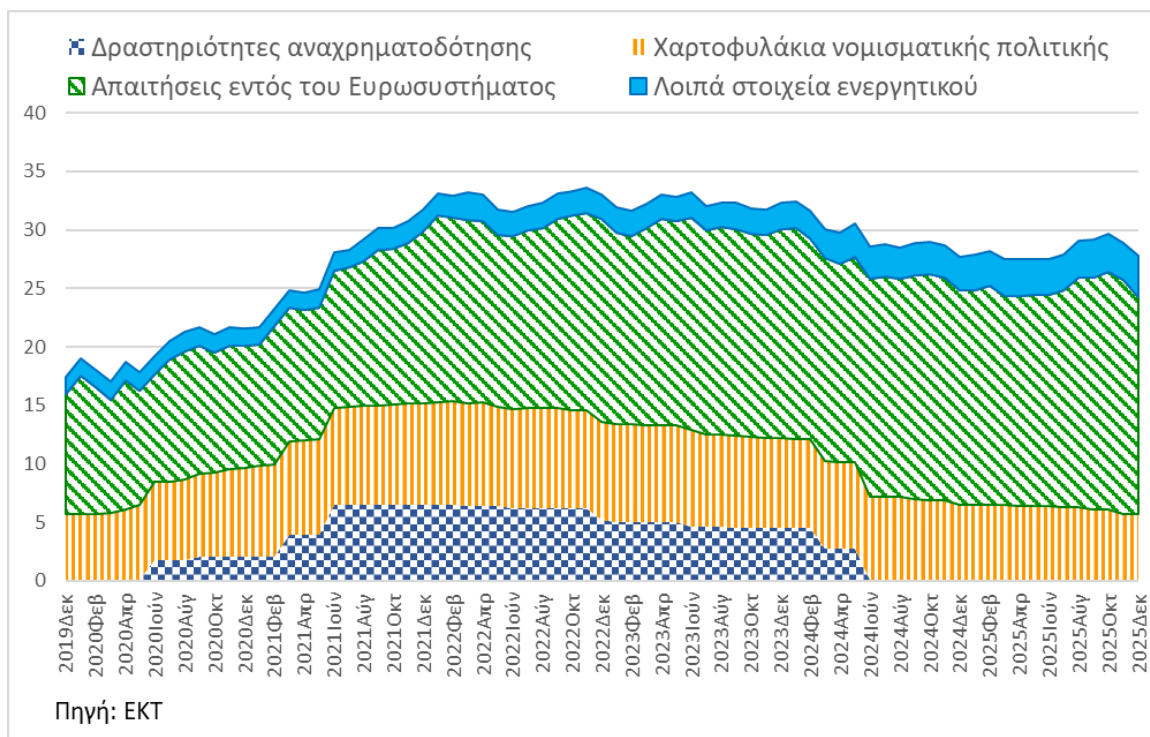
Η πορεία ομαλοποίησης της νομισματικής πολιτικής στην Κύπρο, η οποία ήταν εμφανής καθ' όλη τη διάρκεια του 2024, προχώρησε με συγκριτικά βραδύτερο ρυθμό το 2025 σε σχέση με τη γενικότερη τάση στο υπόλοιπο Ευρωσύστημα. Ως αποτέλεσμα, ο ισολογισμός της ΚΤΚ δεν παρουσίασε ουσιαστική συρρίκνωση· αντιθέτως, το συνολικό ενεργητικό της αυξήθηκε οριακά από €28.6 δισ. στο τέλος του 2024 σε €28.7 δισ. στο τέλος του 2025.

Η σύνθεση του ενεργητικού της ΚΤΚ παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 1. Τα στοιχεία ενεργητικού που συνδέονται με την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής περιλαμβάνουν τα χαρτοφυλάκια νομισματικής πολιτικής, τα οποία μειώθηκαν από €6.5 δισ. σε €5.7 δισ. κατά το 2025, καθώς και τις πράξεις αναχρηματοδότησης προς τα κυπριακά αντισυμβαλλόμενα μέρη νομισματικής πολιτικής, οι οποίες δεν χρησιμοποιήθηκαν κατά την υπό εξέταση περίοδο.

Η μεγαλύτερη κατηγορία στοιχείων ενεργητικού στον ισολογισμό της ΚΤΚ αφορά τις απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος, στο πλαίσιο του συστήματος διακανονισμού συναλλαγών TARGET, οι οποίες προκύπτουν από τις συναλλαγές της ΚΤΚ και του κυπριακού τραπεζικού τομέα με άλλες δικαιοδοσίες του Ευρωσυστήματος. Οι απαιτήσεις αυτές αυξήθηκαν από €18.4 δισ. σε €18.6 δισ. το 2025.

Μικρή αύξηση καταγράφηκε επίσης σε λοιπά στοιχεία ενεργητικού που δεν σχετίζονται με την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής, περιλαμβανομένων των τίτλων που διακρατούνται στα επενδυτικά χαρτοφυλάκια της ΚΤΚ και των διαθεσίμων σε χρυσό.

Διάγραμμα 1 – Στοιχεία ενεργητικού της ΚΤΚ (δισ. ευρώ)

Η σύνθεση των υποχρεώσεων (παθητικό) στον ισολογισμό της ΚΤΚ παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 2. Η μεγαλύτερη κατηγορία αφορά στις καταθέσεις των αντισυμβαλλομένων νομισματικής πολιτικής που τηρούνται στην ΚΤΚ, οι οποίες συνήθως αναφέρονται ως ρευστότητα. Τα αντισυμβαλλόμενα μέρη διατηρούν τους λογαριασμούς αυτούς για σκοπούς που συνδέονται με την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής, περιλαμβανομένης της τήρησης των

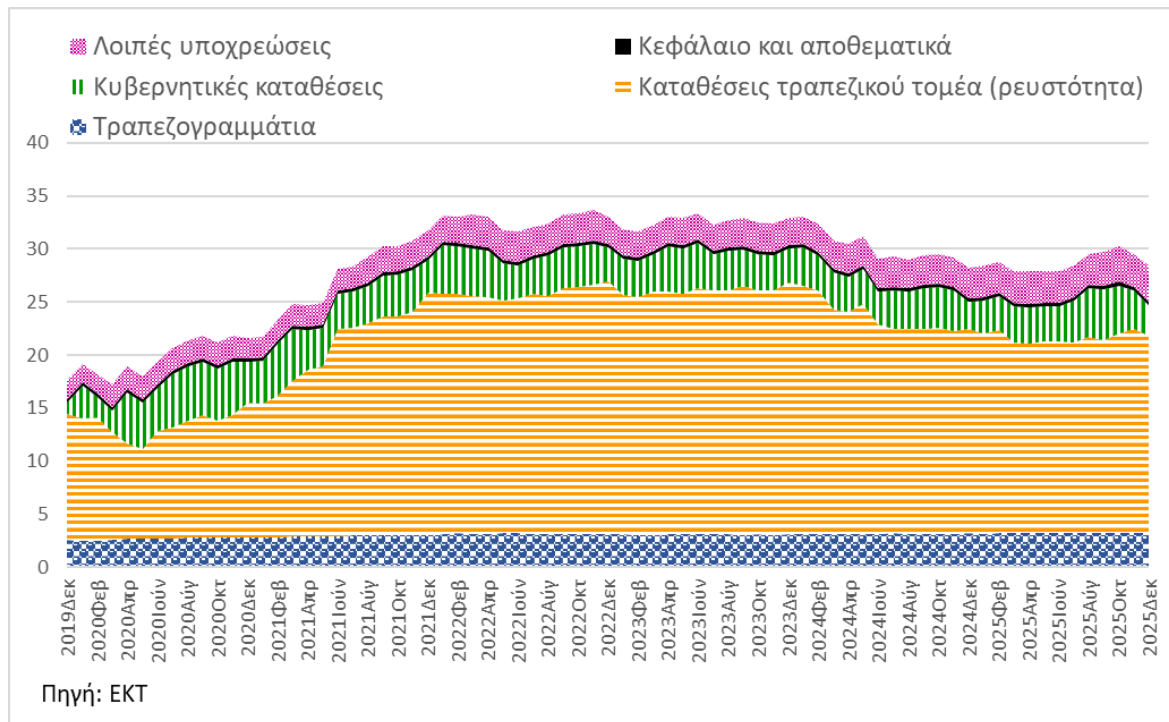
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΑΕΑ και της πρόσβασης στις πάγιες διευκολύνσεις. Οι εν λόγω καταθέσεις μειώθηκαν από €19.2 δισ. στο τέλος του 2024 σε €18.6 δισ. στο τέλος του 2025.

Άλλες σημαντικές κατηγορίες υποχρεώσεων που δεν σχετίζονται με την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής περιλαμβάνουν τα τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία, τα οποία αυξήθηκαν ελαφρώς από €3.2 δισ. σε €3.3 δισ., καθώς και τις καταθέσεις της κυβέρνησης στην ΚΤΚ, οι οποίες αυξήθηκαν από €2.6 δισ. σε €2.9 δισ. Επιπρόσθετες κατηγορίες υποχρεώσεων αποτελούν οι καταθέσεις που τηρούνται στην ΚΤΚ από διάφορους φορείς μη συνδεδεμένους με τις ΔΝΠ, μεταξύ των οποίων και οι καταθέσεις σε ξένο νόμισμα.

Διάγραμμα 2 - Υποχρεώσεις της ΚΤΚ (δισ. ευρώ)

Στο Πίνακα 1 που ακολουθεί, παρουσιάζονται τα κυριότερα στοιχεία του ισολογισμού της ΚΤΚ, ως ποσοστά επί του συνολικού μεγέθους του ισολογισμού.

Πίνακας 1 - Τυποποιημένη σύνθεση του ισολογισμού της ΚΤΚ στο τέλος των ετών 2023, 2024, 2025 (% επί του συνόλου ενεργητικού/παθητικού)

<u>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>
Χαρτοφυλάκια νομισματικής πολιτικής	23.1	22.6	19.8
Πράξεις αναχρηματοδότησης	13.6	0	0
Απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος	54.0	64.3	64.7
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	9.3	13.1	15.5

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

<u>ΠΑΘΗΤΙΚΟ</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>
Τραπεζογραμμάτια	9.3	11.2	11.3
Καταθέσεις τραπεζικού τομέα (Ρευστότητα)	71.8	67.3	64.8
Κυβερνητικές καταθέσεις	9.6	9.2	10.1
Κεφάλαιο και λοιπές υποχρεώσεις	9.4	12.3	13.8

3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Η εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής εντός του Ευρωσυστήματος περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και τη διαχείριση της προσφοράς ρευστότητας. Μέσω του ελέγχου της ρευστότητας, το Ευρωσύστημα επηρεάζει τα επιτόκια στις αγορές χρήματος και, κατ' επέκταση, τις συνολικές συνθήκες χρηματοδότησης στην οικονομία.

Η παροχή ρευστότητας πραγματοποιείται με αποκεντρωμένο τρόπο από κάθε Εθνική Κεντρική Τράπεζα (ΕθνΚΤ) του Ευρωσυστήματος και δημιουργείται μέσω των πράξεων παροχής ρευστότητας - συμπεριλαμβανομένων των πράξεων αναχρηματοδότησης, των χαρτοφυλακίων νομισματικής πολιτικής και της προσφυγής στην πάγια διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης - που διενεργεί κάθε ΕθνΚΤ. Η ρευστότητα που δημιουργείται με τον τρόπο αυτό κατατίθεται στη συνέχεια από τα αντισυμβαλλόμενα μέρη νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος στις αντίστοιχες ΕθνΚΤ.

Πέραν των πράξεων παροχής ρευστότητας, οι οποίες έχουν σχεδιαστεί ειδικά για τη ρύθμιση της προσφοράς ρευστότητας για σκοπούς νομισματικής πολιτικής, όλες οι δραστηριότητες που διενεργούν οι ΕθνΚΤ για σκοπούς άλλους από την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής, επηρεάζουν επίσης τις συνθήκες ρευστότητας. Οι συναλλαγές αυτές μπορούν είτε να απορροφήσουν, είτε να διοχετεύσουν ρευστότητα στο τραπεζικό σύστημα και αναφέρονται συλλογικά ως Αυτόνομοι Παράγοντες (ΑΠ). Σε καθαρούς όρους, οι ΑΠ στον ισολογισμό της ΚΤΚ απορρόφησαν ρευστότητα κατά το 2025, συνεχίζοντας την τάση των προηγούμενων ετών.

Η ρευστότητα που δημιουργείται από κάθε ΕθνΚΤ αναδιανέμεται εντός της ζώνης του ευρώ μέσω διατραπεζικών συναλλαγών, οι οποίες εκτελούνται μεταξύ τραπεζών που λειτουργούν εντός της νομισματικής ένωσης. Ως αποτέλεσμα, ορισμένες χώρες συσσωρεύουν ρευστότητα μεγαλύτερη της ποσότητας που δημιουργείται εγχωρίως, ενώ άλλες μικρότερη.

Οι διασυνοριακές αυτές ροές ρευστότητας καταγράφονται ως απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος στο πλαίσιο του συστήματος διακανονισμού συναλλαγών TARGET και καταχωρούνται στον ισολογισμό κάθε ΕθνΚΤ. Στην περίπτωση της ΚΤΚ, οι απαιτήσεις αυτές είναι θετικές, γεγονός που υποδηλώνει ότι η ρευστότητα στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα υπερβαίνει τη ρευστότητα που δημιουργείται από την ίδια την ΚΤΚ.

Στην εξίσωση που ακολουθεί, παρουσιάζονται τα συνιστώσα μέρη της ρευστότητας που διαμορφώνεται σε μια οικονομία της ζώνης του ευρώ:

$$\text{Ρευστότητα} = \text{Αγορές τίτλων} + \text{Πράξεις αναχρηματοδότησης} + \text{Πάγια διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης} + \text{Απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος} - \text{Αυτόνομοι παράγοντες}$$

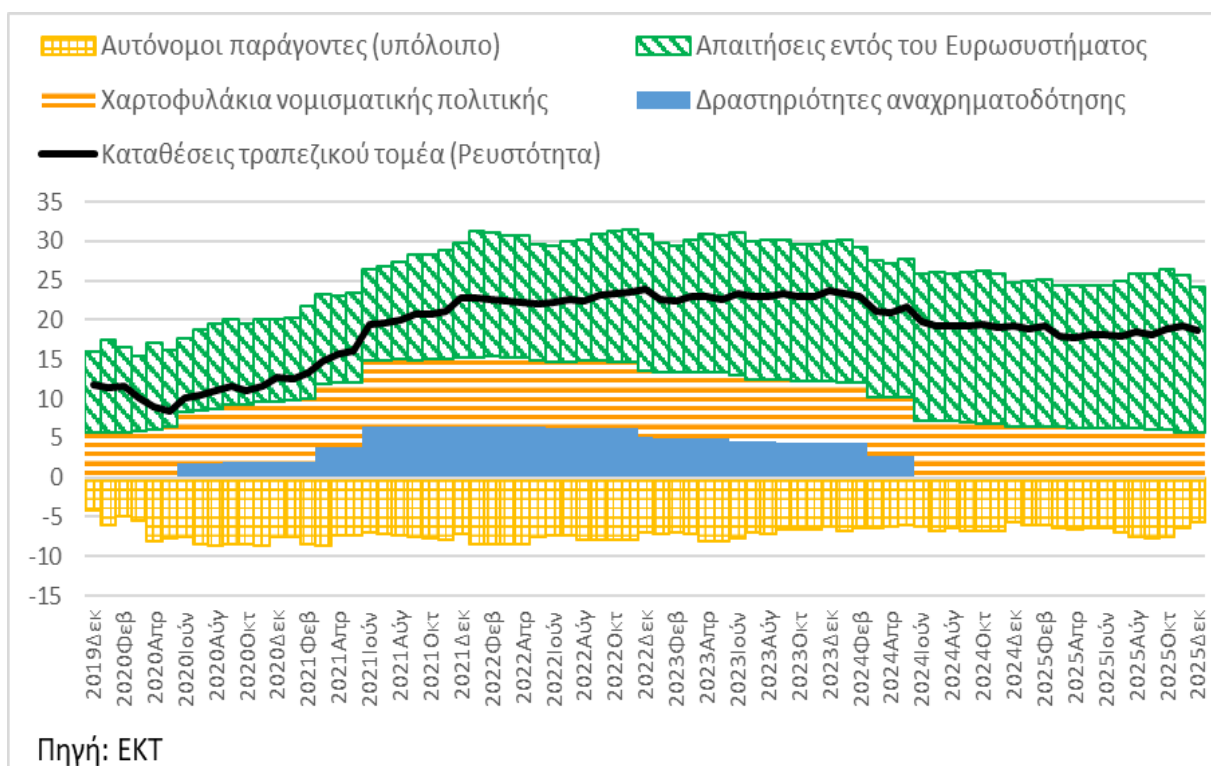
Η σύνθεση των παραγόντων που καθόρισαν τα επίπεδα ρευστότητας στην Κύπρο κατά τα τελευταία έτη απεικονίζεται στο Διάγραμμα 3. Όπως αναφέρθηκε στην Ενότητα 2, η ρευστότητα μειώθηκε από €19.2 δισ. σε €18.6 δισ. κατά το 2025. Η μείωση αυτή αντανακλά πρωτίστως τη συρρίκνωση κατά €0.77 δισ. των χαρτοφυλακίων νομισματικής πολιτικής της ΚΤΚ. Αντίθετα, οι απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος, στο πλαίσιο του συστήματος διακανονισμού συναλλαγών TARGET, συνέβαλαν σε αύξηση της ρευστότητας κατά €0.2 δισ., ωστόσο η εισροή

αυτή δεν ήταν επαρκής για να αντισταθμίσει τη μείωση που προέκυψε από τη συρρίκνωση των χαρτοφυλακίων νομισματικής πολιτικής.

Επίσης, τα λοιπά στοιχεία του ισολογισμού - τα οποία ταξινομούνται ως αυτόνομοι παράγοντες μειώθηκαν μόνο κατά €0.05 δισ., απορροφώντας λιγότερη ρευστότητα σε σχέση με το τέλος του 2024. Ως εκ τούτου, παρά τη συρρίκνωση των χαρτοφυλακίων νομισματικής πολιτικής, η συνολική ρευστότητα στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα παρέμεινε άφθονη κατά το 2025 (βλ. Ενότητα 4 για περαιτέρω ανάλυση).

Συνοπτικά, η συνολική ρευστότητα στο τέλος του 2025 αποτελείται από τις απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος αξίας €18.6 δισ. και τα χαρτοφυλάκια νομισματικής πολιτικής της ΚΤΚ αξίας €5.6 δισ. Ωστόσο, δεδομένου ότι οι ΑΠ απορρόφησαν περίπου €5.6 δισ. - 30% του συνόλου - η τελική καθαρή αξία της ρευστότητας διαμορφώθηκε στα €18.6 δισ.

Διάγραμμα 3 – Σύθεση ρευστότητας της ΚΤΚ (δισ. ευρώ)

3.1. Πράξεις παροχής ρευστότητας

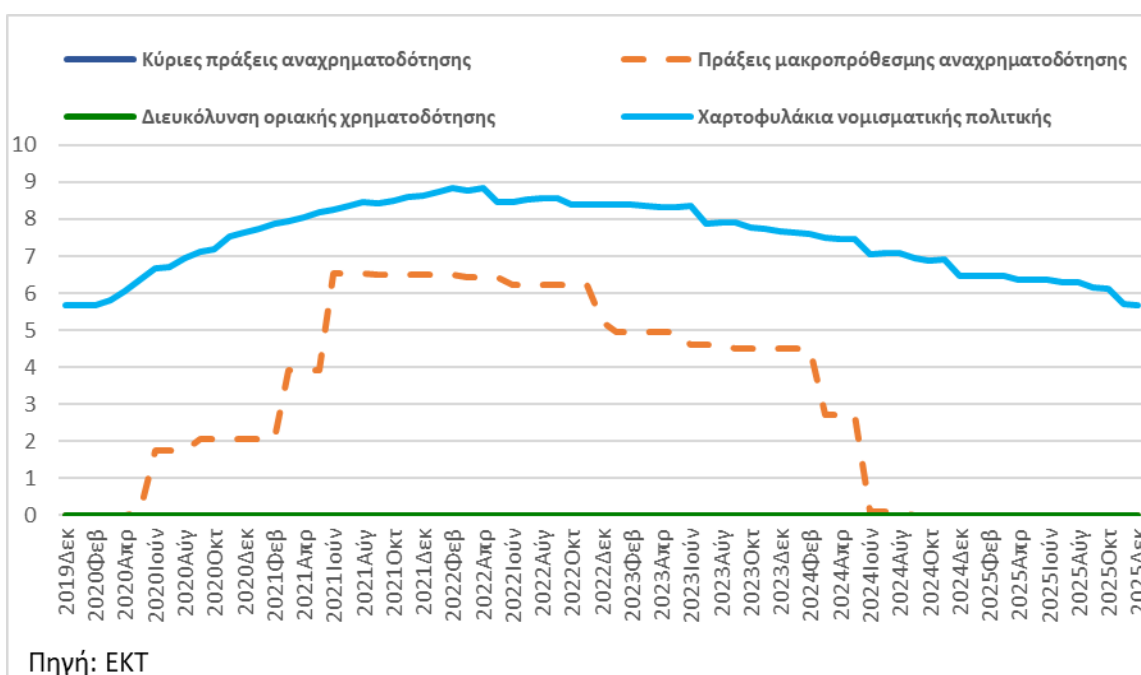
Οι πράξεις παροχής ρευστότητας διακρίνονται σε τρεις κύριες κατηγορίες: τις πράξεις αναχρηματοδότησης, την πάγια διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης και τις αγορές τίτλων που διενεργούνται στο πλαίσιο των προγραμμάτων αγοράς τίτλων του Ευρωσυστήματος.

- Πράξεις αναχρηματοδότησης: Οι τακτικές πράξεις αναχρηματοδότησης οι οποίες περιλαμβάνουν τις Κύριες Πράξεις Αναχρηματοδότησης (ΚΠΑ) και τις Πράξεις Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (ΠΜΑ), παρέχουν ρευστότητα διάρκειας μίας εβδομάδας και τριών μηνών, αντίστοιχα, με το επιτόκιο των ΚΠΑ που καθορίζει το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Η ΕΚΤ διατηρεί ευνοϊκές συνθήκες δανεισμού για τα πιστωτικά ιδρύματα και στηρίζει τη χρηματοδότηση στην πραγματική οικονομία προσφέροντας μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση με ελκυστικούς όρους.

Όλες οι πράξεις αναχρηματοδότησης διενεργούνται ως αντίστροφες συναλλαγές, εξασφαλισμένες με αποδεκτές από την ΕΚΤ ασφάλειες (βλ. Ενότητα 5), και είναι διαθέσιμες σε κάθε πιστωτικό ίδρυμα που πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας αντισυμβαλλομένων (βλ. Ενότητα 6). Ορισμένα πιστωτικά ιδρύματα βασίζονται στις πράξεις αυτές για την κάλυψη των ΑΕΑ, ιδίως όταν δεν συμμετέχουν ενεργά στις αγορές χρήματος. Άλλα ιδρύματα συμμετέχουν στις ΚΠΑ (οι οποίες ανακοινώνονται σε εβδομαδιαία βάση) και στις ΠΜΑ (οι οποίες ανακοινώνονται σε μηνιαία βάση) με σκοπό την κάλυψη έκτακτων χρηματοδοτικών αναγκών ή τη βελτιστοποίηση διαφόρων εποπτικών δεικτών, όπως ο είναι ο Δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας (LCR).

- **Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (ΔΟΧ):** Η ΔΟΧ λειτουργεί ως μηχανισμός παροχής ρευστότητας διάρκειας μίας μέρας. Σκοπός της είναι η αντιμετώπιση έκτακτων ελλείψεων ρευστότητας που δύναται να προκύψουν είτε από εξελίξεις στις αγορές χρήματος ή από τεχνικές δυσλειτουργίες οι οποίες επηρεάζουν τον διακανονισμό των συναλλαγών των αντισυμβαλλομένων. Ιδιαίτερα δε όταν οι αντισυμβαλλόμενοι αδυνατούν να εξασφαλίσουν εναλλακτική χρηματοδότηση από την αγορά ή στερούνται της επιχειρησιακής δυνατότητας να διενεργήσουν εξασφαλισμένες συναλλαγές. Κατά τη διάρκεια του 2025, τα αντισυμβαλλόμενα μέρη νομισματικής πολιτικής στην Κύπρο, δεν έκαναν χρήση ούτε των δραστηριοτήτων αναχρηματοδότησης ούτε της πάγιας διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης, γεγονός που αντανάκλα τη συνεχιζόμενη ύπαρξη ΠΡ στο τραπεζικό σύστημα.
- **Χαρτοφυλάκια νομισματικής πολιτικής:** Τα προγράμματα αγοράς τίτλων της ΕΚΤ, τα οποία εισήχθησαν στα μέσα του 2015 στο πλαίσιο ενός ευρύτερου συνόλου μη συμβατικών μέτρων νομισματικής πολιτικής - μαζί με τις Στοχευμένες Πράξεις Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (ΣΠΜΑ) - θεσπίστηκαν με σκοπό την ενίσχυση του μηχανισμού μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής και την παροχή του αναγκαίου βαθμού ποσοτικής χαλάρωσης για τη διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών. Το 2025, η σταθερή και προβλέψιμη μείωση του χαρτοφυλακίου νομισματικής πολιτικής συνέχισε, αντανάκλωντας τη διακοπή των επανεπενδύσεων στο τέλος του 2024.

Διάγραμμα 4: Στοιχεία ενεργητικού που σχετίζονται με την νομισματική πολιτική (δισ. ευρώ)

Όλες οι πράξεις παροχής ρευστότητας που διενήργησε η ΚΤΚ από το τέλος του 2019 και εντεύθεν παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 4. Κατά τη διάρκεια του 2024, οι τράπεζες αποπλήρωσαν τις εκκρεμείς χρηματοδοτήσεις τους από τις ΣΠΜΑ χρησιμοποιώντας την ΠΡ τους, με αποτέλεσμα τη μείωση των υπολοίπων ΣΠΜΑ κατά €4.5 δισ. και την αντίστοιχη μείωση των καταθέσεων νομισματικής πολιτικής από το παθητικό του ισολογισμού της ΚΤΚ. Κατά το 2025, οι τοποθετήσεις στο χαρτοφυλάκιο νομισματικής πολιτικής της ΚΤΚ μειώθηκαν από €6.5 δισ. σε €5.7 δισ., αντανakλώντας τη λήξη τίτλων στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων (ΠΑΤ) καθώς και του Προγράμματος Έκτακτης Αγοράς Τίτλων Λόγω Πανδημίας (ΠΕΑΤΛΠ).

3.2. Απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος

Οι απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος από την ΚΤΚ αυξήθηκαν από €18.4 δισ. σε €18.6 δισ. (Διάγραμμα 5) κατά τη διάρκεια του 2025, επεκτείνοντας έτσι την ανοδική τους πορεία. Πιθανές πηγές εισροών ρευστότητας από άλλες χώρες της ζώνης του ευρώ, οι οποίες συμβάλλουν στην αύξηση των απαιτήσεων αυτών, περιλαμβάνουν:

- Καθαρή αύξηση του δημόσιου χρέους που χρηματοδοτείται από το εξωτερικό.
- Επαναπατρισμός κεφαλαίων κατοίκων Κύπρου.
- Αύξηση των άμεσων ξένων επενδύσεων.
- Έκδοση χρέους και μετοχών από εγχώριες τράπεζες, χρηματοδοτούμενη από ξένους επενδυτές.
- Πώληση μη εξυπηρετούμενων δανείων από εγχώριες τράπεζες σε ξένους επενδυτές.
- Λοιπούς παράγοντες του ισοζυγίου πληρωμών.

Διάγραμμα 5: Απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (δισ. ευρώ)

Πέραν της αντίστροφης επίδρασης των παραγόντων που αναφέρθηκαν ανωτέρω, υπάρχουν επιπρόσθετοι παράγοντες που δύνανται να συμβάλουν στη μείωση των απαιτήσεων εντός του Ευρωσυστήματος. Σε αυτές περιλαμβάνονται:

- Αγορές από την ΚΤΚ ομολόγων σε ευρώ που έχουν εκδοθεί στο εξωτερικό, στο πλαίσιο του επενδυτικού της χαρτοφυλακίου.
- Αποκτήσεις τίτλων σε ξένο νόμισμα, οι οποίες αυξάνουν τη θέση της ΚΤΚ σε ξένο νόμισμα.
- Επενδύσεις κατοίκων Κύπρου στο εξωτερικό, οι οποίες μειώνουν τη ρευστότητα εντός Κύπρου και, κατά συνέπεια, περιορίζουν τις απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος.

3.3. Αυτόνομοι παράγοντες

Οι ΑΠ περιλαμβάνουν όλα τα στοιχεία του ισολογισμού της ΚΤΚ που επηρεάζουν τη ρευστότητα, αλλά δεν συνδέονται άμεσα με την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής. Οι παράγοντες αυτοί μπορούν να ταξινομηθούν σε έξι διακριτές κατηγορίες, με τις καταθέσεις της κυβέρνησης και τα τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία να αποτελούν τις σημαντικότερες κατηγορίες στον ισολογισμό της ΚΤΚ. Η εξέλιξη και η σύνθεση των ΑΠ κατά τα τελευταία έτη απεικονίζονται στο Διάγραμμα 6.

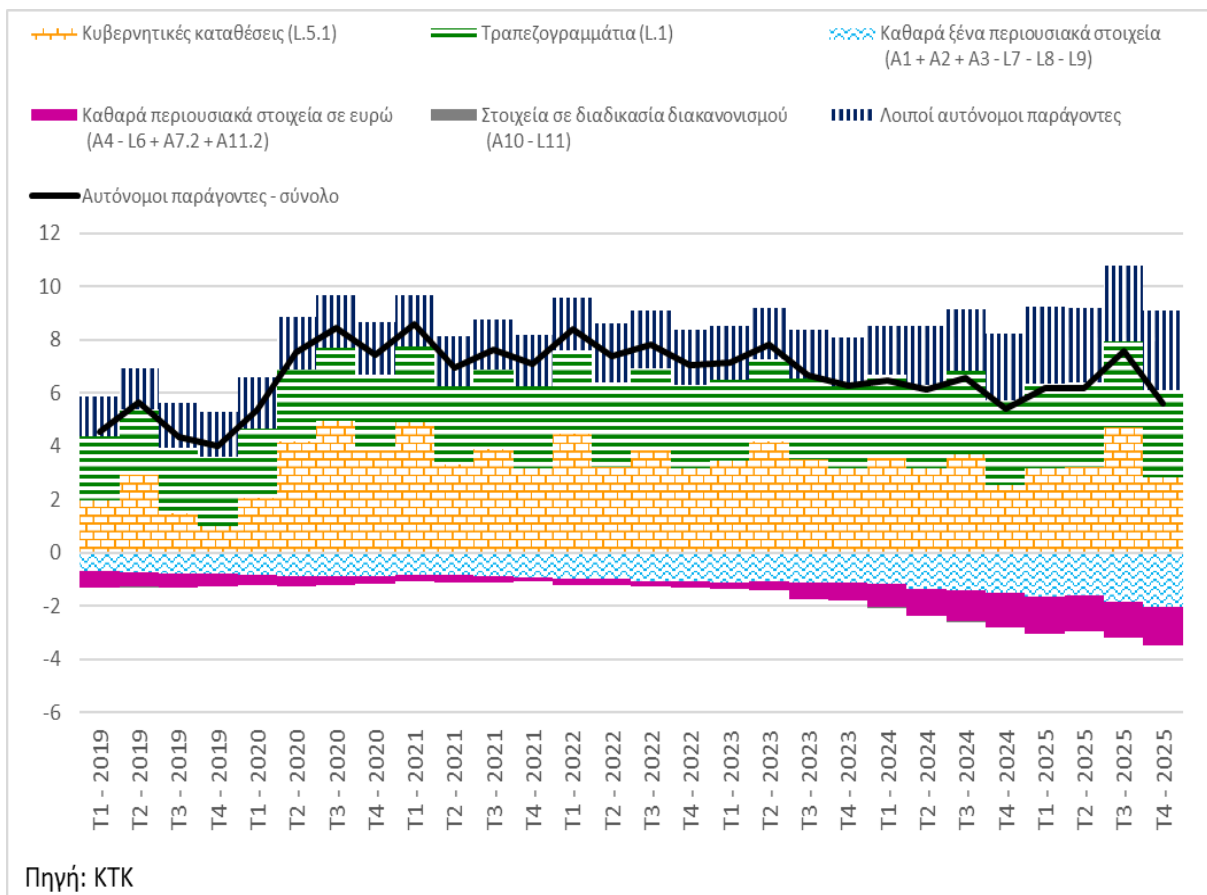
Οι καταθέσεις της κυβέρνησης, τα τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία και ορισμένοι άλλοι ΑΠ εμφανίζονται στη θετική πλευρά του διαγράμματος ανάλυσης ρευστότητας, αντανακλώντας με τον τρόπο αυτό τον ρόλο τους ως στοιχείων που απορροφούν ρευστότητα από το τραπεζικό σύστημα. Αντιθέτως, τα καθαρά στοιχεία ενεργητικού σε ευρώ (αναφέρονται και ως NADIE) καθώς και τα καθαρά ξένα στοιχεία ενεργητικού (αναφέρονται και ως NFA) τοποθετούνται στη αρνητική πλευρά του διαγράμματος, υποδηλώνοντας ότι διοχετεύουν ρευστότητα στο τραπεζικό σύστημα. Σε καθαρούς όρους, κατά το 2025 οι ΑΠ συνέχισαν την τάση που παρατηρείται από τα προηγούμενα χρόνια, δηλαδή να απορροφούν ρευστότητα.

Κατά τη διάρκεια του 2025, οι καθαροί ΑΠ αυξήθηκαν οριακά από €5.4 δισ. σε €5.6 δισ., υποδηλώνοντας περαιτέρω ενίσχυση της απορροφητικής τους επίδρασης στη ρευστότητα. Η εξέλιξη αυτή αντανακλά πρωτίστως την άνοδο των καταθέσεων της κυβέρνησης στην ΚΤΚ, οι οποίες αυξήθηκαν από €2.5 δισ. σε €2.8 δισ., καθώς και αυξήσεις σε άλλους αυτόνομους παράγοντες.

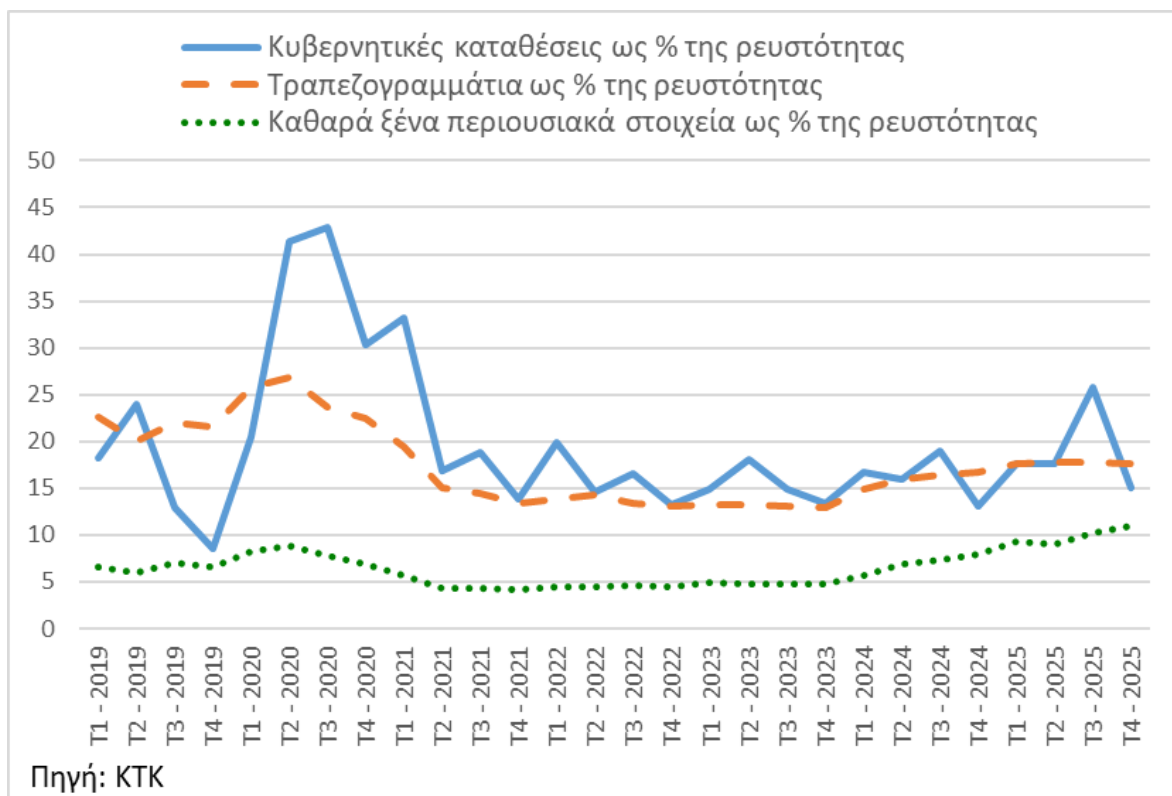
Όσον αφορά τους ΑΠ που παρέχουν ρευστότητα - και οι οποίοι απεικονίζονται στον αρνητικό άξονα του Διαγράμματος 6 - τόσο τα καθαρά ξένα στοιχεία ενεργητικού όσο και τα καθαρά στοιχεία ενεργητικού σε ευρώ αυξήθηκαν, με την πρώτη κατηγορία να ενισχύεται από €1.5 δισ. σε €2.0 δισ. και τη δεύτερη από €1.3 δισ. σε €1.5 δισ. Παρά τις αυξήσεις αυτές, στο σύνολό τους οι ΑΠ απορρόφησαν ρευστότητα κατά το 2025.

Οι ΑΠ διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, ιδιαίτερα σε συνθήκες περιορισμένης ρευστότητας, καθώς αιφνίδιες μεταβολές στα στοιχεία αυτά μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά τα επίπεδα ρευστότητας και, κατ' επέκταση, τα επιτόκια στις αγορές χρήματος. Στο υφιστάμενο καθεστώς πλεονάζουσας ρευστότητας, ωστόσο, οι μεταβολές στους ΑΠ έχουν περιορισμένη επίδραση στα επιτόκια των αγορών χρήματος. Καθώς, όμως, η ρευστότητα μειώνεται σταδιακά με την πάροδο του χρόνου, η επίδρασή τους αναμένεται να αυξηθεί.

Διάγραμμα 6 – Σύνοψη αυτόνομων παραγόντων (δισ. ευρώ)

Διάγραμμα 7 – Κύριοι αυτόνομοι παράγοντες ως ποσοστό της ρευστότητας (%)

Η σχετική σημασία κάθε συνιστώσας των ΑΠ μπορεί να αξιολογηθεί λαμβάνοντας υπόψη τόσο το μέγεθός της σε σχέση με τη συνολική ρευστότητα του συστήματος όσο και τον βαθμό βραχυπρόθεσμης μεταβλητότητάς της. Το Διάγραμμα 7 παρουσιάζει τις τρεις μεγαλύτερες κατηγορίες των ΑΠ ως ποσοστό της συνολικής ρευστότητας στην Κύπρο. Κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2025, οι σημαντικότερες κατηγορίες ήταν τα τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία (17.6%), οι καταθέσεις της κυβέρνησης (15.1%) και τα καθαρά ξένα στοιχεία ενεργητικού (11%). Μεταξύ αυτών, οι καταθέσεις της κυβέρνησης παρουσίασαν τον υψηλότερο βαθμό ημερήσιας μεταβλητότητας, ασκώντας έτσι άμεση και εντονότερη επίδραση στη ρευστότητα του τραπεζικού συστήματος. Οι μεταβολές στις καταθέσεις της κυβέρνησης διαμορφώνονται από σειρά δημοσιονομικών αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένου του χρονοδιαγράμματος έκδοσης δημοσίου χρέους και του προγράμματος αποπληρωμής του.

4. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΛΑΧΙΣΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΛΕΟΝΑΖΟΥΣΑ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ

Οι ΑΕΑ αναφέρονται στο μέσο επίπεδο των αποθεματικών που τα αντισυμβαλλόμενα μέρη νομισματικής πολιτικής οφείλουν να διατηρούν στην ΚΤΚ κατά τη διάρκεια κάθε περιόδου τήρησης¹ (ΠΤ) του Ευρωσυστήματος. Υπολογίζονται βάσει συγκεκριμένων υποχρεώσεων που εμφανίζονται στον ισολογισμό κάθε αντισυμβαλλόμενου πιστωτικού ιδρύματος - αναφέρονται ως η βάση υπολογισμού των αποθεματικών - και υποβάλλονται στην ΚΤΚ πριν από την έναρξη της κάθε ΠΤ. Κατά κανόνα, η αύξηση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από καταθέσεις συνεπάγεται και αντίστοιχη αύξηση των ΑΕΑ. Για κάθε αντισυμβαλλόμενο μέρος, η υποχρέωση καθορίζεται με την εφαρμογή του συντελεστή αποθεματικών, ο οποίος έχει οριστεί στο 1%, επί των σχετικών βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στη βάση αποθεματικών.

Το σύστημα των ΑΕΑ του Ευρωσυστήματος σχεδιάστηκε αρχικά προκειμένου να δημιουργεί ένα δομικό έλλειμμα ρευστότητας στο τραπεζικό σύστημα της ζώνης του ευρώ, κατευθύνοντας τα επιτόκια στις αγορές χρήματος εντός του περιθωρίου διακύμανσης των επιτοκίων των πάγιων διευκολύνσεων. Ωστόσο, τα εκτεταμένα μη συμβατικά μέτρα που εισήχθησαν μετά τη διεθνή χρηματοπιστωτική κρίση, δημιούργησαν σημαντική ΠΡ στο Ευρωσύστημα, μειώνοντας κατ'επέκταση τη λειτουργική σημασία των ΑΕΑ στη διαχείριση της ρευστότητας. Παρά τον μειωμένο αυτό ρόλο, οι ΑΕΑ παραμένουν ένα σημαντικό κριτήριο επιλεξιμότητας των αντισυμβαλλόμενων μερών στις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, διατηρώντας με τον τρόπο αυτό τη θεσμική τους σημασία στο πλαίσιο εφαρμογής της νομισματικής πολιτικής.

Διαχρονικά, τα υπόλοιπα που τηρούνταν για την κάλυψη των ΑΕΑ αμείβονταν με το επιτόκιο των ΚΠΑ. Ωστόσο, από τις 20 Σεπτεμβρίου 2023, το επιτόκιο των ελάχιστων αποθεματικών καθορίστηκε στο 0%. Η προσαρμογή αυτή αποσκοπεί στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας της μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ, ενισχύοντας παράλληλα και την επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα του πλαισίου μέσω της μείωσης των τόκων που καταβάλλονται επί των ΑΕΑ που απαιτούνται για την εφαρμογή της επιθυμητής κατεύθυνσης στη νομισματική πολιτική. Στην Κύπρο, η συνολική αξία των ΑΕΑ για όλα τα αντισυμβαλλόμενα μέρη αυξήθηκε από €526.7 εκατ. στο τέλος της τελευταίας ΠΤ του 2024 σε €553 εκατ. στο τέλος της τελευταίας ΠΤ του 2025.

Η ΠΡ ορίζεται ως το σύνολο των καταθέσεων των εμπορικών τραπεζών στην ΚΤΚ - είτε στον Λογαριασμό Τρεχουσών Συναλλαγών (ΛΤΣ) είτε στη Διευκόλυνση Αποδοχής Καταθέσεων (ΔΑΚ) - πέραν των ΑΕΑ και μείον οποιαδήποτε ημερήσιας πίστωσης από τη ΔΟΧ. Η σχέση αυτή αποτυπώνεται στην ακόλουθη εξίσωση:

$$ΠΡ = ΛΤΣ + ΔΑΚ - ΑΕΑ - ΔΟΧ$$

Κατά τη διάρκεια του 2025, η ΠΡ στην Κύπρο μειώθηκε από €18.5 δισ. σε €17.4 δισ., εξέλιξη που οφείλεται κυρίως στη μείωση των υπολοίπων των τραπεζών στη ΔΑΚ, και παρά τις ήπιες

¹ Οι περίοδοι τήρησης διαρκούν συνήθως περίπου έξι εβδομάδες και αναφέρονται στην περίοδο τήρησης αποθεματικών που ορίζει η ΕΚΤ, κατά την οποία οι τράπεζες στη ζώνη του ευρώ οφείλουν να διακρατούν έναν συγκεκριμένο μέσο όρο ελάχιστων αποθεματικών στις εθνικές κεντρικές τράπεζές τους.

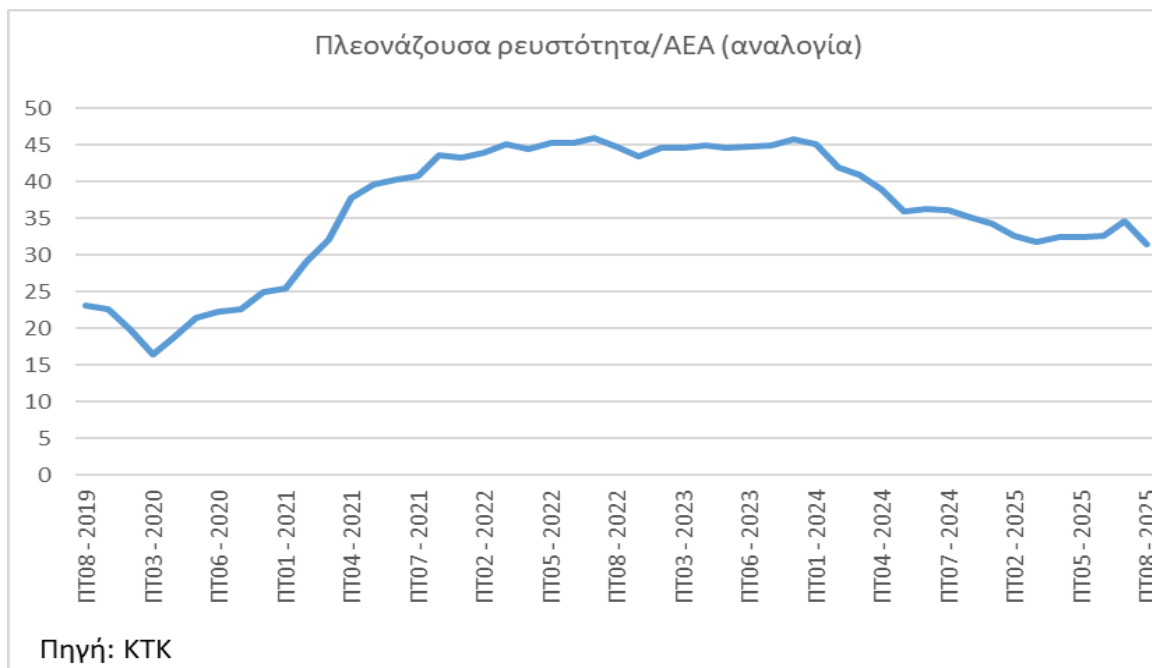
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

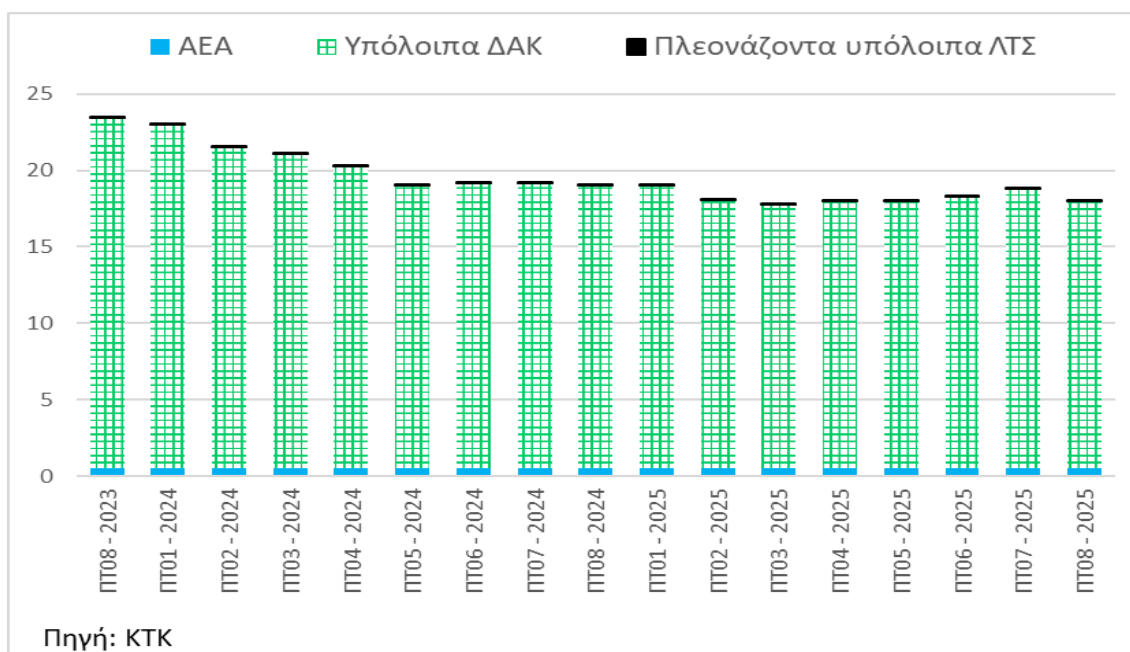
αυξήσεις τόσο στις ΑΕΑ όσο και στους ΛΤΣ. Ως αποτέλεσμα, το 2025 η αναλογία ΠΡ-προς-ΑΕΑ μειώθηκε από 35.2 σε 31.5 όπως απεικονίζεται στο Διάγραμμα 8.

Οι καταθέσεις που οι αντισυμβαλλόμενοι νομισματικής πολιτικής διατηρούν στους ΛΤΣ τους στην ΚΤΚ, πέραν των ΑΕΑ, αμειβονται με το χαμηλότερο επιτόκιο μεταξύ 0% και του επιτοκίου της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων (ΕΔΑΚ). Δεδομένου ότι το ΕΔΑΚ παραμένει σε θετικά επίπεδα από το 2022, έχει καταστεί οικονομικά πιο συμφέρον για τις τράπεζες να κατευθύνουν την ΠΡ τους προς τη ΔΑΚ, και όχι να διατηρούν πλεονάζοντα αποθεματικά στους ΛΤΣ.

Διάγραμμα 8 – Δείκτης: Πλεονάζουσα ρευστότητα/ΑΕΑ (αναλογία)

Διάγραμμα 9 – Υπόλοιπα τρεχόμενου λογαριασμού και διευκόλυνσης καταθέσεων (δισ. ευρώ)

Με τη μεταφορά της ΠΡ στη ΔΑΚ, οι τράπεζες αποκομίζουν το θετικό ΕΔΑΚ, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλεξιμότητας αντισυμβαλλομένων (βλ. Ενότητα 6). Η κατανομή της ρευστότητας μεταξύ της ΔΑΚ και του ΛΤΣ για τα πιστωτικά ιδρύματα στην Κύπρο, κατά τα τελευταία δύο έτη, παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 9. Ένα περιορισμένο ποσό ΠΡ πέραν των ΑΕΑ εξακολουθεί να διατηρείται στον ΛΤΣ ως προληπτικό απόθεμα, προκειμένου να διασφαλίζεται η συνεχής συμμόρφωση με τις διατάξεις των ΑΕΑ.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, κατά τη διάρκεια του 2025 το ΔΣ της ΕΚΤ προχώρησε στη μείωση του ΕΔΑΚ από 3,00% στο τέλος του 2024 σε 2,00% τον Ιούνιο του 2025, κατόπιν τεσσάρων διαδοχικών μειώσεων με στόχο την ομαλοποίηση της νομισματικής πολιτικής. Η εξέλιξη αυτή έλαβε χώρα σε περιβάλλον υποχώρησης των πληθωριστικών πιέσεων και εξομάλυνσης των συνθηκών χρηματοδότησης. Καθώς το επιτόκιο μειωνόταν, η τοποθέτηση της ΠΡ στη ΔΑΚ καθίστατο ολοένα και λιγότερο ελκυστική για τα πιστωτικά ιδρύματα, τα οποία στράφηκαν σε εναλλακτικές επενδυτικές επιλογές, όπως οι αγορές ομολόγων και η παροχή χρηματοδότησης μέσω δανεισμού.

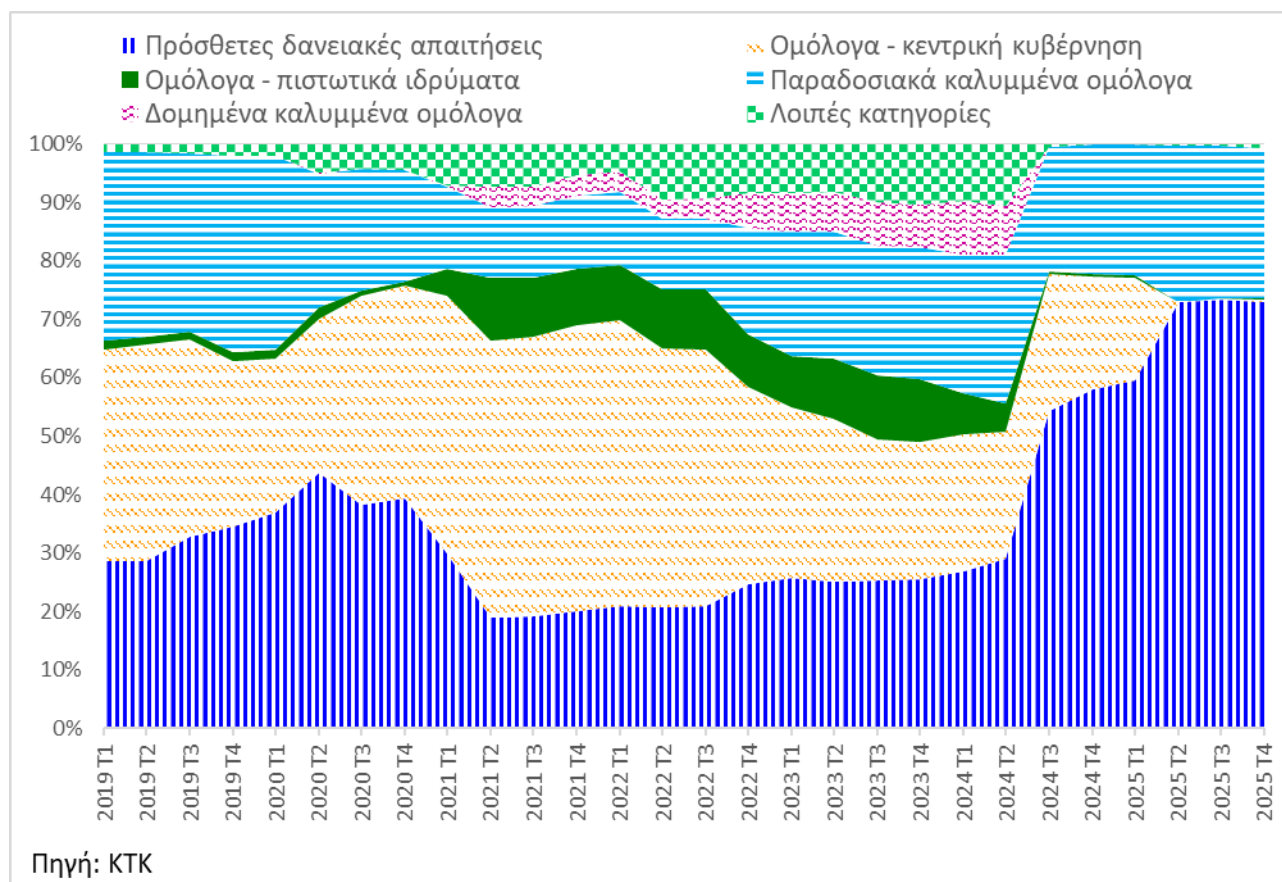
5. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΙΤΛΟΙ

Το πλαίσιο αποδοχής εξασφαλίσεων του Ευρωσυστήματος διέπει την παροχή εξασφαλίσεων στις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος και παρέχει ένα δεύτερο επίπεδο προστασίας έναντι του κινδύνου αθέτησης των υποχρεώσεων των αντισυμβαλλομένων, συμπληρώνοντας με τον τρόπο αυτό τις δικλίδες ασφαλείας που ενσωματώνονται στο πλαίσιο αντισυμβαλλομένων του Ευρωσυστήματος.

Με βάση το πλαίσιο αυτό, το Ευρωσύστημα χορηγεί πιστώσεις αποκλειστικά έναντι επαρκών εξασφαλίσεων, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν διαπραγματεύσιμους τίτλους, όπως οι χρεωστικοί τίτλοι ή μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία ενεργητικού. Τα στοιχεία ενεργητικού που πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας που καθορίζει το Ευρωσύστημα χαρακτηρίζονται ως επιλέξιμες εξασφαλίσεις.

Στην κατηγορία των διαπραγματεύσιμων περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, χρεωστικοί τίτλοι κεντρικών και τοπικών κυβερνήσεων, καλυμμένα ομόλογα εκδιδόμενα από πιστωτικά ιδρύματα, μη εξασφαλισμένοι τραπεζικοί τίτλοι, ομόλογα υπερεθνικών οργανισμών και οργανισμών δημοσίου συμφέροντος, καθώς και χρηματοπιστωτικοί τίτλοι που προέρχονται από τιτλοποίηση (αναφέρονται και ως asset-backed securities). Στις μη διαπραγματεύσιμες εξασφαλίσεις περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, προθεσμιακές καταθέσεις τοποθετημένες από επιλέξιμους αντισυμβαλλομένους και απαιτήσεις από δάνεια.

Διάγραμμα 10 – Ποσοστά επί του συνόλου των εξασφαλίσεων

Πέραν του γενικού πλαισίου εξασφαλίσεων που αναφέρθηκε ανωτέρω, το Ευρωσύστημα εφάρμοσε, από τη διεθνή χρηματοπιστωτική κρίση και εντεύθεν, ένα επιπρόσθετο προσωρινό πλαίσιο εξασφαλίσεων, το οποίο περιελάμβανε σειρά μέτρων χαλάρωσης των κριτηρίων αποδοχής εξασφαλίσεων. Τα μέτρα αυτά διέδρυναν το φάσμα των στοιχείων ενεργητικού που γίνονταν αποδεκτά στις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος, πέραν όσων επιτρέπονταν στο τυπικό πλαίσιο. Για παράδειγμα, γίνονταν αποδεκτές κατηγορίες στοιχείων ενεργητικού που υπό κανονικές συνθήκες δεν ήταν επιλέξιμες, όπως είναι οι πιστωτικές απαιτήσεις από ιδιώτες καθώς και ομαδοποιήσεις πιστωτικών απαιτήσεων (pools of credit claims) που έφεραν ως εξασφάλιση ακίνητα στο πλαίσιο του προγράμματος των πρόσθετων δανειακών απαιτήσεων (additional credit claims). Επίσης επιτράπηκε και η αποδοχή μεμονωμένων πιστωτικών απαιτήσεων με πιστοληπτική ποιότητα χαμηλότερη του επιπέδου 3.

Στις 29 Νοεμβρίου 2024, το ΔΣ της ΕΚΤ αποφάσισε τη σταδιακή κατάργηση των προσωρινών μέτρων χαλάρωσης των κριτηρίων αποδοχής εξασφαλίσεων, συμπεριλαμβανομένης της παύσης αποδοχής ορισμένων κατηγοριών στοιχείων ενεργητικού που γίνονταν αποδεκτά αποκλειστικά στο πλαίσιο του προσωρινού πλαισίου, με ημερομηνία λήξης την 30ή Μαρτίου 2026. Το Διάγραμμα 10 παρουσιάζει τη σύνθεση των εξασφαλίσεων που προσκομίσθηκαν στην ΚΤΚ από το 2019 μέχρι και το 2025. Κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2025, οι κυριότεροι τύποι εξασφαλίσεων που ενεχυριάστηκαν στην ΚΤΚ ήταν κρατικά ομόλογα (0.5%), παραδοσιακά καλυμμένα ομόλογα (25.9%) και πρόσθετες δανειακές απαιτήσεις (73%).

6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΑΝΤΙΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

Το πλαίσιο αντισυμβαλλομένων καθορίζει τα κριτήρια βάσει των οποίων τα πιστωτικά ιδρύματα δύνανται να αποκτήσουν πρόσβαση στις δραστηριότητες νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Ως Επιλέξιμα Αντισυμβαλλόμενα Μέρη Νομισματικής Πολιτικής (ΕΑΜΝΠ) ορίζονται τα ιδρύματα που είναι εξουσιοδοτημένα να συμμετέχουν στις πράξεις παροχής και/ή απορρόφησης ρευστότητας, καθώς και να έχουν πρόσβαση στις πάγιες διευκολύνσεις του Ευρωσυστήματος. Το πλαίσιο έχει σχεδιαστεί ώστε να διασφαλίζει ότι ένα ευρύ και διαφοροποιημένο σύνολο αντισυμβαλλομένων μπορεί να συμμετέχει στην εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής, ενώ ταυτόχρονα προστατεύει το Ευρωσύστημα από τον πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου.

Ένα πιστωτικό ίδρυμα θεωρείται ως επιλέξιμο αντισυμβαλλόμενο μέρος νοουμένου ότι:

- (1) υπόκειται στην υποχρέωση τήρησης των ΑΕΑ του Ευρωσυστήματος,
- (2) τελεί υπό την εποπτεία αρμόδιων εποπτικών αρχών,
- (3) είναι χρηματοοικονομικά εύρωστο, και
- (4) πληροί τις επιχειρησιακές απαιτήσεις της οικείας ΕθνΚΤ για συμμετοχή στις δραστηριότητες νομισματικής πολιτικής.

Η πρώτη απαίτηση διασφαλίζει ότι τα πιστωτικά ιδρύματα της ζώνης του ευρώ μπορούν να έχουν πρόσβαση στις δραστηριότητες νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, υποστηρίζοντας έτσι την αποτελεσματική μετάδοση της νομισματικής πολιτικής. Η δεύτερη και η τρίτη απαίτηση παρέχουν στο Ευρωσύστημα ένα πρώτο επίπεδο προστασίας έναντι του πιστωτικού κινδύνου αντισυμβαλλομένου, με τις εξασφαλίσεις να λειτουργούν ως δεύτερο επίπεδο προστασίας. Σύμφωνα με την τέταρτη απαίτηση, η πρόσβαση στις δραστηριότητες νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος χορηγείται από την αρμόδια ΕθνΚΤ σε αντισυμβαλλομένους που πληρούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας, σύμφωνα και με την αποκεντρωμένη εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ.

Η αξιολόγηση της χρηματοοικονομικής ευρωστίας των αντισυμβαλλομένων τελεί υπό την εποπτεία του Ευρωσυστήματος και βασίζεται, κατ' ελάχιστον, σε προληπτικά εποπτικά κριτήρια σχετικά με τους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας, μόχλευσης και ρευστότητας, καθώς και στις μεθοδολογίες που εφαρμόζονται σε περιπτώσεις ανακεφαλαιοποιήσεων, όπως είναι οι μετατροπές χρέους σε μετοχικό κεφάλαιο ή οι μεταβιβάσεις μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Το 2025, μετά την ολοκλήρωση της συγχώνευσης μεταξύ της Eurobank Cyprus Ltd και της Hellenic Bank Public Company Limited και την εξαγορά της Astrobank Public Company Limited από την Alpha Bank Cyprus Ltd, ο αριθμός των πιστωτικών ιδρυμάτων που ήταν εξουσιοδοτημένα να συμμετέχουν στις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος στην Κύπρο μειώθηκε σε οκτώ (8). Ο τελικός κατάλογος των αντισυμβαλλομένων παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα.

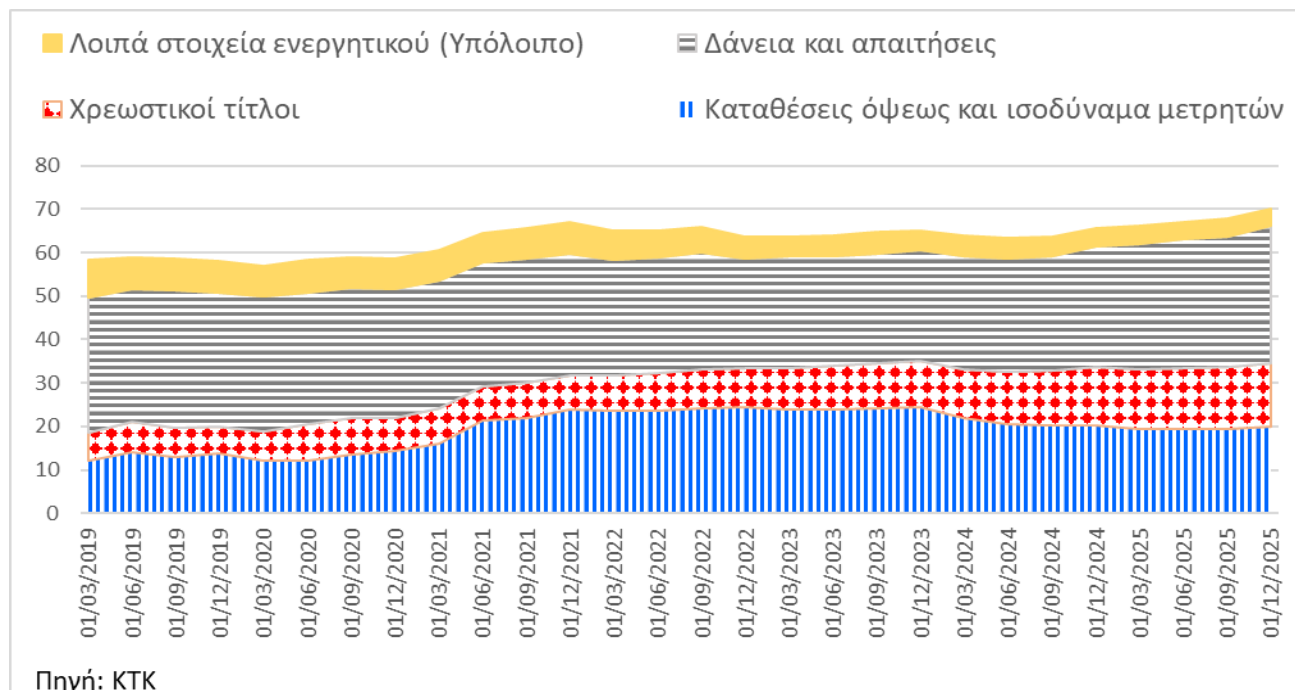
	Πιστωτικό ίδρυμα	Θυγατρικές, υποκαταστήματα ή μητρικές εταιρείες
Τοπικά αδειοδοτημένα πιστωτικά ιδρύματα στην Κύπρο	Ancoria Bank Limited	Δ/Υ
	Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ	
	Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως Δημόσια Εταιρεία Λιμιτεδ	
	Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης	
Θυγατρικές ξένων πιστωτικών ιδρυμάτων από κράτη-μέλη της Ε.Ε.	Alpha Bank Cyprus Ltd	Μητρική εταιρεία στη Ζώνη του Ευρώ (Ελλάδα)
	Eurobank Limited	Μητρική εταιρεία στη Ζώνη του Ευρώ (Ελλάδα)
	National Bank of Greece (Cyprus) Limited	Μητρική εταιρεία στη Ζώνη του Ευρώ (Ελλάδα)
Θυγατρικές ξένων πιστωτικών ιδρυμάτων από χώρες εκτός Ε.Ε.	Societe Generale Bank-Cyprus Limited	Μητρική εταιρεία εκτός Ε.Ε.

Πηγή: ΚΤΚ

6.1. Εξελίξεις στον Τραπεζικό Τομέα

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται οι κυριότερες εξελίξεις του ενοποιημένου ισολογισμού του τραπεζικού τομέα στην Κύπρο για το 2025². Τα συνολικά στοιχεία ενεργητικού του τραπεζικού τομέα αυξήθηκαν από €65.6 δισ. στο τέλος του 2024 σε €70 δισ. στο τέλος του 2025, εξέλιξη που αποδίδεται κυρίως στη μεγαλύτερη κατοχή χρεωστικών τίτλων και στην επέκταση των δανείων και λοιπών απαιτήσεων. Κατά την ίδια περίοδο, η ΠΡ μειώθηκε, αντανακλώντας τη μείωση των τραπεζικών καταθέσεων που τηρούνται στην ΚΤΚ.

Διάγραμμα 11 – Στοιχεία ενεργητικού τραπεζικού τομέα (δισ. ευρώ)

² Συγκεντρωτικά στοιχεία για όλα τα εγχώρια και ξένα πιστωτικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο σε ενοποιημένη βάση. Κατάλογος όλων των τραπεζών που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ) στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<https://www.centralbank.cy/el/licensing-supervision/banks/register-of-credit-institutions-operating-in-cyprus>

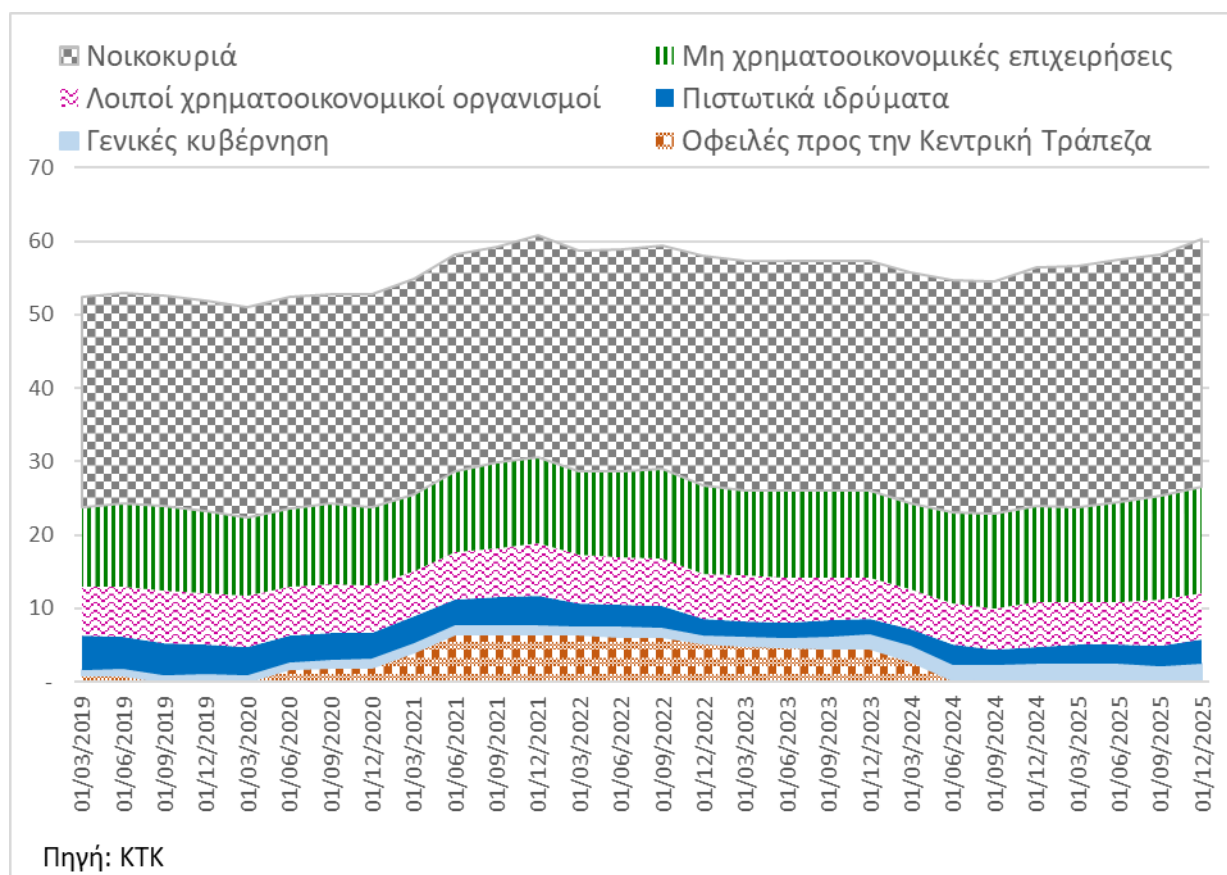
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

Όσον αφορά τις υποχρεώσεις, οι καταθέσεις αντιστοιχούσαν στο 95% του συνόλου των υποχρεώσεων κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2025 και, σε συνέχεια των προηγούμενων ετών, παρέμειναν η κύρια πηγή χρηματοδότησης του τραπεζικού τομέα. Οι χρεωστικοί τίτλοι αντιπροσώπευαν το 3%, ενώ οι λοιπές υποχρεώσεις αντιστοιχούσαν στο 2%. Το σύνολο του παθητικού αυξήθηκε από €59.4 δισ. σε €63.1 δισ. κατά το 2025, αντανακλώντας κυρίως την αύξηση των καταθέσεων.

Οι καταθέσεις όψεως περιλαμβάνουν τρεχούμενους λογαριασμούς, ημερήσιες καταθέσεις, καταθέσεις με συμφωνημένη διάρκεια, καταθέσεις υπό προειδοποίηση καθώς και συμφωνίες επαναγοράς. Το Διάγραμμα 12 παρουσιάζει τη σύνθεση προέλευσης των καταθέσεων, η πλειονότητα των οποίων ανήκει σε νοικοκυριά και μη χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις.

Διάγραμμα 12 – Σύνθεση καταθέσεων του τραπεζικού τομέα (δισ. ευρώ)

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σε συνάφεια με τις εξελίξεις στο υπόλοιπο Ευρωσύστημα, ο τραπεζικός τομέας της Κύπρου λειτούργησε καθ' όλη τη διάρκεια του 2025 σε περιβάλλον υψηλής ρευστότητας, με το ΕΔΑΚ να αποτελεί τον κύριο δείκτη αναφοράς για τη διαμόρφωση του €STR. Ως αποτέλεσμα, οι πράξεις αναχρηματοδότησης δεν ενεργοποιήθηκαν, ενώ η αξία των χαρτοφυλακίων νομισματικής πολιτικής συνέχισε να υποχωρεί, καθώς οι λήξεις τίτλων δεν ανανεώνονταν. Οι τράπεζες διοχέτευσαν το μεγαλύτερο μέρος της ΠΡ στη ΔΑΚ, έναντι του ΛΤΣ, λόγω του υψηλότερου επιτοκίου που αυτή προσέφερε.

Παρά ταύτα, ένεκα των διαδοχικών μειώσεων στο ΕΔΑΚ εντός του 2025, οι τράπεζες προσανατολίστηκαν σταδιακά προς εναλλακτικές επενδυτικές επιλογές, όπως είναι οι αγορές ομολόγων και οι πιστωτικές χορηγήσεις, γεγονός που οδήγησε σε σταδιακή συρρίκνωση των υπολοίπων τους στη ΔΑΚ. Οι εξασφαλίσεις που προσκομίστηκαν στην ΚΤΚ κατά το 2025 αποτελούνταν κυρίως από πρόσθετες δανειακές απαιτήσεις και παραδοσιακά καλυμμένα ομόλογα, ενώ οι απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος εξακολούθησαν να αποτελούν τη σημαντικότερη συνιστώσα της διαθέσιμης ρευστότητας.